

Täysistunto

Keskiviikko 21.6.2017 klo 13.59—0.32

8. Hallituksen esitys eduskunnalle maakaasumarkkinalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 50/2017 vp
Lakialoite LA 1, 3/2016 vp
Toimenpidealoite TPA 3/2016 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 11/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 11/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

21.49 **Kauko Juhantalo kesk:** Arvoisa herra puheenjohtaja! Tämä on erittäin tärkeä lainsäädäntö liittyen meidän energiakeskusteluunne ja päästökusteluunne siinä mielessä, että tämän lain puitteissa meillä avataan nyt suljetut verkostot avoimen kilpailun käyttöön siten, että myös pientuottajat, eri alueiden pienet biolaitokset ynnä muut, pääsevät avoimesti kilpailemaan sekä putkikaasun että LNG-kaasun kanssa ja muodostavat sellaisen kokonaisuuden, joka luo Suomessa suuresti etenevän ja huomattavan paljon vaihtoehtoja sisältävän polttoainejärjestelmän autoihin, teollisuuteen, laitoksiin, lämmitykseen ja niin edelleen. Tämä on mitä tervetullein uudistus ja varmuudella kilpailee muun muassa sähköautomarkkinoiden kanssa nopeilla kaasunsyöttöjärjestelmillä. Lehdistä olemme saaneet lukea, että Gasumilla, joka oli aikaisemmin meidän monopoliyhtiö, on ollut suunnitelmassa nopean verkoston lisääminen kautta maan, ja se alkaa jo syksyllä. Uskon, että myös pienlaitokset ja pienjalostamot, kaasunjalostamot, ovat tässä kilpailemassa ja paikallisesti nopeasti toimimassa, niin että pian kaasuauto on ihan kilpailukykyinen sähköauton kanssa tässä maassa. Se on tervetullutta.

21.51 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kysymyksessä tällä kertaa on talousvaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä maakaasumarkkinalaiksi. Tämän lain muuttamisessahan on nimenomaan historiallinen muutos tapahtumassa, kun Suomen suljettu kaasumarkkina päättyy tähän lakiesitykseen, ja tässä ei tarvita mitään sen suurempaa kommunikointia eikä mitään juhlallisuuksia, vaan kun nyt kaasuverkko avataan vapaalle kilpailulle, niin tähän asti jatkunut Venäjän kaupan — joka on ollut suljetun verkon piirissä, kun Suomeen on tullut sieltä vain putki eikä mitään muuta ole ollut — aikakausi päättyy nyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

Yleensä maailmanhistoriassa on ollut niin, että kun markkinat avautuvat, sillä on yleensä ollut myytävään artikkeliin nähden hyvin kansantaloudellisesti edullinen vaikutus, eli hinnat yleensä ovat laskeneet, kun saatavuus paranee. Se myös aiheuttaa sen, että kun markkinoilla liikkuu kaasua, niin meillä on sitten toimituspisteitä enemmän kuin yksi, ja sekin on sinänsä hyvä asia, ettemme ole yhdestä toimittajasta riippuvaisia. Tämä ei missään nimessä tarkoita sitä, että me lähtisimme tietoisesti Venäjän kanssa käytävää kauppaa vähentämään tai heikentämään, ei missään tapauksessa, vaan kysymys on monipuolistamisesta. Rakentaahan venäläinen itsekkin: kuten tiedämme, Itämeren pohjassa on jo yksi maakaasuputki kohti Euroopan markkinoita ja toista ollaan suunnittelemassa. Elikkä ei tässä Suomen kannata ruveta pelkäämään mitään, jos markkinoita avataan. Sitä tekee meidän itäinen kauppakumppanimme, ja se on hyvä, että markkinat paranevat. Silloin kun käydään kauppaa, todennäköisesti vähemmän tapellaan.

Suomen markkinat ovat tähän asti olleet hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa tämän kaasuntoimituksen takia, mutta nyt pääsemme uuteen aikaan, ja tähän on myös se realistinen syy, että maakaasun kilpailukyky on heikentynyt. Sen kulutus on pudonnut noin 30 prosenttia viime vuosina, ja nyt tällä markkinoiden avaamisella tähdätään siihen, että kun kuitenkin tiedämme sen, että kivihiilen markkinahinta tulee näistä ilmastoon liittyvistä päästökaupan sanktioista johtuen nousemaan, niin tällä sitten monipuolistetaan sitä mahdollisuutta, että kaasua voidaan toimittaa — sekä maakaasua että tämän uuden lain myötä avautuville markkinoille myös biokaasua.

Toki se on fossiilista kaasua, mikä maakaasua on, mutta se kuitenkin palaa erittäin puhtaasti. Yhtenä kuriositeettina voi mainita esimerkiksi suomalaiset laivat taikka sitten isot dieselveturit: Monesti meillä puhutaan siitä, pitäisikö meidän Suomen rataverkko kokonaan sähköistää ja sitä kautta luoda puhtaampaa kuljetustapaa tähän maahan. Minusta se on hyvä tavoite, että saadaan sähköratoja mahdollisimman paljon, mutta pitää muistaa myös, että nykyisellä tekniikalla, LNG-kaasulla eli nesteytetyllä maakaasulla tai biokaasulla, pystytään dieselveturilla ajamaan aivan yhtä puhtaasti. Elikkä jos on vähäliikenteisiä ratoja, niin ei kannata siihen kalliiseen sähköistämiseen lähteä ollenkaan, koska tällä keinoin pystytään varmistamaan dieselvetureiden puhtaus pitkälle tulevaisuuteen.

Tämän biokaasun saaminen mahdollisesti sinne vapautuvaan verkkoon on hyvä asia, ja nythän tiedämme sen, että nyt kun siirtoverkkoa ollaan rakentamassa, meille on syntymässä yhteys tuonne Baltian maihin, elikkä me olemme tehneet jo sopimuksen Viron kanssa, että Balticconnector-maakaasuputki Virosta tänne Suomeen rakennetaan. Tähän liittyy myös sekin asia, että Suomi on saamassa tähän hankkeeseen Viron kanssa 187,5 miljoonan euron tuen EU:lta Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälineestä, ja tällä rahoitusvälineellä nimenomaan halutaan avata energiamarkkinaa, ja tämä merkittävä tuki, mikä sieltä EU-rahastosta saadaan, on tavallaan ehdollinen, että se on nyt sitten meidän tehtävä. Jos emme toimi tässä ajassa ja nyt, siinä on se vaara, että menetämme sen investointituen kokonaisuudessaan ja menetämme myös sen mahdollisuuden. Esimerkiksi tuolla Klaipedassa Latvian puolella on iso LNG-kaasuasema, joka pystyy toimimaan tällaisena puskurivarastona ja varmistamaan meidän kaasunsaannin, jos maailmalla häiriöitä tulee.

Se on totta, että tämä kaasumarkkina on tällä hetkellä vielä meidän osalta kovin alkutekijöissään, kun on yhdestä lähteestä se kaasu tullut, mutta eihän se tarkoita sitä, ettemmekö voisi markkinoita kehittää ihan avoimen markkinan suuntaan ja luoda lisää mahdollisesti käyttäjiä. Toivoo sopii tietysti, että tämä lisäkäyttö syntyisi nimenomaan biokaasusta —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

samalla keinollahan se biokaasu siellä putkessa kulkee kuin tämä maakaasu, ei se putki tunnista, kumpaa se kaasu on.

Arvoisa puhemies! Lopuksi tässä ehkä parasta on se, että tässä maakaasuverkkoa kun kennetaan ja kehitetään, nyt sitten luodaan se edellytys, että maakaasun myynti eriytetään tästä verkosta. Eli verkko on yksi oma toimialueensa, ja maakaasun myynti on toinen. Aivan kuten sähköverkossakin on, että kun sähkölaskun saamme, siellä on tämä siirtomaksu oma ryhmänsä laskussa ja toinen ryhmä on sitten se energia eli sähkö. Sama menettely tulee maakaasupuolelle, mikä sinänsä on myös hyvä, koska silloin kaikki tulevat toimittajat saavat tällä keinoin nyt uuden maakaasuverkon myötä mahdollisuuden tulla markkinoille. Se todennäköisesti laskee hintaa ja toivottavasti myös tuo uusia toimittajia, mikä on erittäin hyvä asia.

21.57 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Esityksen päätavoitteena on todella tukku- ja vähittäismarkkinan avaaminen kilpailulle, ja samalla maakaasumarkkinadirektiivin eristyneiden markkinoiden poikkeukset sitten päättyvät. Tässä tullaan keventämään myös sääntelyä, ja tavoitteena on saada hankintaa monipuolisemmaksi ja huoltovarmuutta parantaa ja kilpailua lisätä.

Tässä erityisen hyvänä pidän sitä, että tämä ehdotus parantaa biokaasun markkinoillepääsyä ja mahdollistaa yleensä nämä markkinat, joilla useampia myyjiä tulee biokaasun osalta olemaan.

Tämä laki on energia- ja ilmastostrategian mukainen. Meidän on todella voimakkaasti siirryttävä fossiilisesta uusiutuvaan, ja siinä biokaasu on yksi tärkeä osa. Tämä myös syrjäyttää kivihiilen energiakäyttöä, tilalle tulee maakaasua, ja samalla auttaa sähköjärjestelmän säätökykyä, mikä sitten taas toisaalta auttaa meitä tässä uusiutuvan energian kanssa toimimisessa. Eli tuuli ja aurinko vaativat säätökykyä, ja tämä parantaa meillä sitä mahdollisuutta.

Tässähän taustalla on toki tietenkin tämä Suomen ja Baltian välisen putkiyhteyden valmistuminen, ja sitten saadaan Suomi ja Baltia alueellisiksi kaasumarkkinoiksi. Tässä kilpailun avaamisen perusteet ovat oikeudellisia ja taloudellisia. Maakaasukauppa pääsee todella nyt kehittymään, ja tavoitteenahan on, että pitkällä tähtäimellä myös loppukäyttäjän hinnat sitten laskevat.

21.59 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan talousvaliokunnassa käsitelimme perusteellisesti tätä hallituksen esitystä, ja tässä on ikään kuin kaksi osaa: tämä maakaasumarkkinoiden tietty vapauttaminen ja sitten nämä sähkömarkkinalain muutokset. Keskityn tässä lähinnä niihin sähkömarkkinalain muutoksiin.

Tämähän on sellainen asia, että varmasti moni meistä kansanedustajista on saanut tästä palautetta erittäin paljon. Tässähän tosiaan rajataan niin siirto- kuin jakelumaksujen korotukset 15 prosenttiin vuoden tarkastelujaksolla, ja myöskin sitten neljän vuoden tarkastelujaksolla Energiavirasto arvioi esimerkiksi näitä korotuksia ja sitä, kuinka kohtuullisia ne korotukset ovat olleet.

Tämähän juontaa juurensa sinne vuoteen 2013 ja niihin velvoitteisiin, mitä silloin säädettiin huolto- ja toimitusvarmuudesta sähköverkoille. No, tietysti jälkiviisaus on aina imeä viisautta, enkä aio siihen mennä, mutta on varmasti hyvä, että tämä laki on nyt säädetty ja ikään kuin kuluttajankin oikeuksia nyt tällä tavalla huomioidaan. Silti on tärkeää, että tätä työtä jatketaan ja pyritään tästä sähkötoimitusvarmuudesta jatkossakin huolehti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

maan, koska nämä pitkät sähkökatkot voivat aiheuttaa varsin isoja vahinkoja niin yksityistalouksille kuin sitten yrityksillekin, jotka toimivat tuolla haja-asutusalueilla ja ovat siirtoverkossa vielä pitkälti ilmajohtojen varassa.

Mutta kaiken kaikkiaan hyvä hallituksen esitys ja hyvät toimenpiteet. Varmasti tästä tuloksia tullaan pian näkemään.

22.01 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Tämä onkin tärkeä aihe, joka on puhuttanut jo pitkään tuolla kentällä niin sanotusti, koska tämä sähkönsiirtohintojen nousu erityisesti tässä Caruna-tapauksessa oli tietysti semmoinen, joka nosti valtakunnalliseen keskusteluun ne ongelmat, mitkä meillä on ollut jo pitkään tuolla harvaan asutuilla alueilla. On erittäin hyvä, että tässä laissa aloitetaan puuttumaan tähän sähkönsiirtohinnoitteluun ja näitten alueellisten erojen rajuun kasvuun, mikä on alkanut jo ennen tätä hallituskautta.

Tärkeintä on se, että nyt näille korotuksille tulee tämä katto ja että ennen kaikkea nämä, usein harvaan asuttujen alueitten, sähkönsiirtoyhtiöt voivat hakea tätä investointiaikojen pidennystä, joka ei ole käytännössä ollut aikaisemmin mahdollista. Se on ollut niin sanotusti kuollut kirjain laissa, eli tätä investointiaikojen pidentämistä on muodollisesti voinut hakea, mutta nämä kriteerit ovat olleet niin tiukat, että sitä ei ole ollut käytännössä kuitenkaan mahdollista hakea. Näitä investointeja on jouduttu tekemään nopealla tahdilla, koska eduskunta velvoitti sähkön toimitusvarmuudesta huolehtimaan ja yhtiöt tulkitsivat, että tämä tarkoittaa ennen kaikkea voimakasta maakaapelointia, joka on kaikista kalleimpia investointeja. Ja nämä ovat sitten siirtyneet sähkönsiirtohintoihin, ja tavalliset ihmiset ovat joutuneet näitä maksamaan erityisesti maaseutualueilla.

Tämä on näkynyt erityisesti Kainuussa, missä nämä sähkönsiirto hinnat ovat olleet korkeimmat. Meidän alueemme on Suomen lumisimpia ja metsäisimpiä, ja kun siellä on sitten sähkökatkoksia ollut, ne joudutaan tietysti nopeasti korjaamaan, koska totta kai pitää sähkö toimittaa ihmisille. Mutta sen lisäksi nämä alueet on näitten lumesta johtuvien sähkökatkojen takia sanktioitu myös kovemmin, mikä on aivan epätasa-arvoista näitten sähkönsiirtoyhtiöiden kohteluitten osalta. Nämä miljooniin vuosittain nousevat kustannukset, sanktiot, korvausmaksut, mitä he sitten joutuvat maksamaan, ja erilaiset tuntimääritykset siinä, kuinka nopeasti näitä korvauksia pitää ruveta maksamaan, menevät sitten myös näihin sähkönsiirtohintoihin.

Tämä on herättänyt sitten keskustelua siitä, miten eduskunta aikoo puuttua tähän monopoliin. Tämähän on veroluonteinen maksu ihmisille. Tätä sähkönsiirtoa on maksettava jo perusmaksun muodossa, vaikka ihminen ei käyttäisi lainkaan sähköä esimerkiksi mökkillään tai omassa asumuksessaan, eli siitä oikeudesta, että ihminen saa käyttää sähköä ja tämä valmius ylipäättänsä on sähkön vastaanottamiseen, tätä maksua joudutaan maksamaan. Siksi onkin väärä kehitys se, että sähkönsiirtoyhtiöt siirtävät omassa sähkönsiirto hinnassaan tätä perusmaksun osuutta. Tämä kasvaa koko ajan, tälle ei ole määritelty kattoa. Edes Energiavirasto ei tähän pysty puuttumaan. Tämä on ollut alalla yleisesti tiedossa oleva viesti, että nämä sähkönsiirtoyhtiöt pyrkivät siirtämään tämän sähkönsiirtohinnan painotuksen tähän perusmaksuun, johon tavallinen kansalainen ja sähkön käyttäjä ei pysty käytännössä juurikaan vaikuttamaan. Eikä tämä kannusta myöskään sähkönkäytön vähentämiseen. Mielestäni tulisikin Energiavirastolle antaa määräysvaltaa sitten tämän osalta, kuinka paljon tämä perusmaksu voi olla sähkönsiirtohinnassa. Tämä olisi yksi ratkaisu.

Yksi ratkaisu on nimenomaan ollut investointiaikojen pidentäminen ja sitten se, että määritellään kunnossapitovelvoite maakaapeloinnin sijaan. On hieno asia, että tämä on nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

noussut lakiesitykseksi asti. Nämä kaksi ensimmäistä ratkaisua, mitä tässä kerroin, ovat esimerkiksi mukana toimenpideoitteessa, jonka allekirjoittanut, edustaja Lohi ja silloinen edustaja Leppä myös tekivät keskustan ryhmästä tarjoten ratkaisuja, mitä pitäisi ruveta edistämään sen osalta, että nämä sähkönsiirtohintojen alueelliset erot eivät edelleen kasva.

No se, mitä olisi myös mahdollista Suomessa ottaa käyttöön ja on selvitettävä, on esimerkiksi alueellinen sähkövero, joka on Ruotsissa käytössä. Tosin komissio on siitä huomauttanut Ruotsia juurikin sen takia, että tässä direktiivissä ei mahdollisteta tällä hetkellä — nimenomaan ei mahdollisteta — tällaista alueellista sähköverotusta ja tasauskeinoa, ja on huomautettu, että tästä pitäisi pyrkiä eroon. No tällä hetkellä ei ole vielä tiedossa, milloin Ruotsi on tästä luopumassa ja onko siihen tilalle ottamassa korvaavaa keinoa, miten näitä alueellisia kustannuseroja voidaan tasata, mutta olisi syytä selvittää ja esimerkiksi tehdä yhteistyötä tässä EU-maina, että olisiko Suomessakin mahdollista tällainen. Myös sähkönsiirtoyhtiöissä on asiantuntijoita, jotka ovat tuoneet tämän esille. Tämä olisi kaikista helpoin ja itse asiassa kaikista tasapuolisin keino, jos Suomessa pystyttäisiin alueellisesti tasaamaan näitä kustannuksia alueellisen sähköveron kautta.

No sitten on tuotu esiin myöskin se, että sähkönsiirtoyhtiöille tulisi laskea tuottoprosentti investointien todellisten eikä laskennallisten kustannusten mukaan. On huomattu, että on ehkä tietynlaista tämmöistä laskennallista ohjausta näissä hinnoissa, koska tämä tuottoprosentti todella lasketaan investointien laskennallisten kustannusten mukaan ja on tietysti aina kannattavampaa, mitä enemmän pystytään saamaan näyttämään siltä, että niitä investointeja on tehty paljon — ja niitä on tietysti tehty myös paljon, mutta että näyttämään myös, että niitä on tehty paljon — niin silloin sieltä otetaan osuutena se tuottoprosentti, ja se on silloin suhteessa iso. On myös mietittävä ja selvitettävä sitä, miksi kansainvälisesti mitaten Suomella tämä tuottoprosentti on näin iso monopoliyhtiöllä. Myös tätä pitäisi mielestäni selvittää.

Sitten myös asiantuntijat ovat sanoneet, että olisi ihan mahdollista selvittää, ja käyttäjien, kansalaisten, asiakkaiden kannalta olisi hyvä selvittää tämmöistä sähkönsiirtohinnan korvauskaskomallia. Eli jos asiakas itse suostuisi siihen, että hän ei tarvitse tätä korvausta, jos sattuu, että sähköntoimitus keskeytyy, niin hän luopuisi vapaaehtoisesti korvauksesta ja sillä ehdolla hän voisi maksaa pienempää sähkönsiirtohintaa. Tämä on sellainen, jota on pidetty mahdollisena vaihtoehtona, koska on myös niin, että varsinkin harvaan asutuilla alueilla ihmisillä ei ole mitään mahdollisuutta jättäytyä kokonaan sähkönsiirtoyhtiön sähköntoimituksen varaan, vaan heillä on varauduttu omavaraisesti sähköntuotantoon esimerkiksi heidän yrityksensä takia, että siellä pitää olla jatkuva sähköntuotanto joka tapauksessa varattuna, ja tällä korvauksella ei sinänsä ole merkitystä siinä mielessä. Tämä olisi yksi selvitettävä vaihtoehto.

Myöskin yhtenä esityksenä sähkönsiirtoyhtiöiltä itseltäänkin on tullut se, että lähes ainoana maana Suomessa sähkövero kerätään myös sähkönsiirtoyhtiöiden kautta ja jos sähköveron keräys siirrettäisiin sähkönsiirtoyhtiöille, tämä vähentäisi myös byrokratiaa ja tiettyjä hallinnollisia kustannuksia.

Näistä vakiokorvauksista jo mainitsinkin, että näissä on nyt tällä hetkellä eroja siinä, onko sähkökatkos esimerkiksi luonnon aiheuttama vai onko se esimerkiksi jonkun teknisen vian, työvirheen tai roudan aiheuttama katkos. Tällä hetkellä maaseutuverkkoyhtiöitten alueella ja kaupunkiverkkoyhtiöitten alueella on epäreilut, epätasa-arvoiset vakiokorvausten kriteerit, ja näitä pitäisi myös korjata. Näitä muutoksia on mahdollista tehdä, kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

selvitystä älyverkkomallista on tehty ja siinä syksyllä näillä näkymin päästään etenemään myös siltä osin, että ihmiset pystyvät itse omalla kulutuksellaan vaikuttamaan myös tähän hinnoitteluun enemmän. Tämä vaikutusmahdollisuus on tällä hetkellä todella pieni. Toivottavasti näitä lakimuutoksia sitten hinnoittelun kohtuullistamiseksi voidaan tässä yhteydessä tehdä ja näitä meidän toimenpideoitteiden esityksiä viedä eteenpäin.

22.10 Sirpa Paatero sd: Herra puhemies! Koetetaan nyt 2 minuuttiin. — Ihan ensin äskeiseen: ajattelin, että muistini mukaan sähkönsiirtomaksuissa on ollut kattorajoitus tälläkin hetkellä, eli varmaan kuulin väärin, että nyt se olisi eka kertaa tullut.

Mutta kun tuossa otsikossa lukee, että tämä on maakaasumarkkinalaki ja erityisesti liittyy tähän Balticconnectorin rakentamiseen, niin muutama sana, koska maakaasu on erittäin tärkeätä tällä hetkellä niin kotitalouksien kuin teollisuudenkin käytössä, ja kun itse asun alueella, missä se putki tulee varsin läheltä, niin meillä sitä pohjautuu muun muassa teollisuudelle suoraan.

Tässä jo nyt on ollut mahdollista sekä pientuottajilla että biokaasulla olla mukana tuotamassa siihen samaan verkkoon, eli se ei ole uusi, siihen tulee muutoksia, mutta yhä edelleenkin toistan: tälläkin hetkellä biokaasua on voitu samalla tavalla sekoittaa kuin bensaa tai dieseliä, eli 0:sta 100:aan prosenttia sinne sekaan, ja samalla tavalla pientuottajat, kuten pientuottajat sähköntuotannossa, ovat voineet myöskin kaasun puolella tuottaa tätä sinne mukaan.

Meillä on tällä hetkellä siis tämä yksi kaasuputki, joka tulee Venäjältä, ja sen lisäksi meillä on nyt jo muutama LNG-termiinali, eli Suomessa on jo markkinaehtoisia. Sen takia näkemykseni siitä on, että Suomessa markkinaehtoisuutta voitaisiin avata ilman, että turvaudutaan pelkästään tuohon Baltian kaasuun, koska hassulta ehkä tuntuu puhua Baltian kaasusta ja sen markkinoiden avaamisesta, koska Baltiassa ei ole kaasua. [Eduskunnasta: Juuri näin!] Baltiaan tuodaan kaasua, LNG:tä Klaipedaan, ja tällä hetkellä siis Baltiassa oleva kaasua on 20—30 prosenttia kalliimpaa kuin Suomessa oleva kaasua. Jotenka kun jottenkin ajatellaan, että avaamalla — niin, että suomalaiset vielä maksavat suuren osan siitä Baltian infrastruktuurista, koska siellä ei ole toimivaa infrastruktuuria kaasuverkoille — [Puhemies koputtaa] täällä yhtäkkiä se hinta halpenisi, niin en ollenkaan ymmärrä tätä kokoomuksen ja keskustan markkinalogiikkaa tältä osuudelta, anteeksi vain.

22.13 Kauko Juhantalo kesk: Arvoisa herra puhemies! Olen erään sähköyhtiön hallituksen puheenjohtaja ja yhdyn hyvin mielelläni edustaja Jarvan puheenvuoroon. Yhdyn myös edustaja Paateroon sikäli, että siirtohinnassa on määrätynlainen putki, jossa jokaisen täytyy pysyä: siinä on ulko- ja sisälaita, ja sen sisällä pidättäydymme. Toki kustannukset eri puolilla maata ovat kovin erilaisia.

Mutta ajattelin keskittyä lähinnä näihin kaasuasioihin, ja siinäkin yhdyn hyvin paljon edustaja Paateron näkemyksiin. Ei meillä keskustalla, edustaja Paatero, ole mitään markkinahinkua ostaa Baltiasta kaasua. Se on väärin ymmärretty. Meillä on suuri hinku tuottaa kaasua itse tässä maassa.

Lähinnä edustajan Hoskosen tavoin tuumin, mihin kaasua nyt jo käytetään. Meillä se on hyvin nopeasti levinnyt moneen kaupunkiin: kaupunkien bussit ovat kaasulla toimivia. Sen seurauksena, että tämä kaasuverkko saadaan nopeasti levitettyä ympäri maan, uskon myös tuon autokannan lisääntyvän aikamoisella vauhdilla. Kaasussa on ollut aikaisemmin vaikeutena se, että se on tullut vain yhdellä paineella ja henkilöautoilija, joka joutuisi tunti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

tolkulla tankkaamaan kaasua, ei siihen viitsi ryhtyä. Nyt kun on paineistettu kaasu ja paineistamaton kaasu, niin tällaisia julkisen liikenteen busseja on helppo yön yli pitää siinä pidemmän latauksen paikassa ja normaali tankkaus, niin kuin bensiinin ja naftan, käy näillä paineistetun polttoaineen jakelupaikoilla.

Paikallisesti meillä Satakunnassa on hyvin mielenkiintoista tämän Tahkoluotoon tulleen LNG-laitoksen heijastuminen ajatuksiin maakunnassa. Yhtenä on esillä ollut muun muassa Pori—Kankaanpää—Haapamäki-radan kaasukäyttöön siirtäminen. Sen sähköistäminen on aivan mahdotonta, sillä on sen verran pienet mahdollisuudet verrattuna massiiviseen sähkönkäyttöön, mutta se rata on erittäin tärkeä tuumittaessa esimerkiksi juuri Satakunnassa olevaa metalliteollisuusjärjestelmää, Outokumpua ja muita rikastamoja, jotka jalostavat metallia. Sitä olisi mahdottoman hienoa tuoda juuri Haapamäen kautta Poriin ja sekä Porin että Rauman satamia hyödyntää. Sen muuttamisesta kaasukäyttöiseksi on tehty laskelmia, ja ne laskelmat ovat erittäin edullisia. Satakuntaliitto ja Satakunnan kansanedustajat ovat olleet tässä aktiivisesti liikkeellä. Muitakin mahdollisuuksia varmasti keksitään hyvin nopeasti sen jälkeen, kun kaasunkäyttömahdollisuus lisääntyy.

Tapasin erään kaasukonsultin, ja hän on ajanut kolme vuotta kaasupakettiautolla ja sanoi, että ainoastaan Tromssassa Norjassa käydessään hän joutui käyttämään bensiiniä — niissä on noin 30 litran bensiinimoottori — ja että 700 kilometriä hän pääsee sillä kaasulla. Mahdottoman pitkä matka, tietysti riippuen siitä, miten suuren tankin on sinne autoonsa järjestänyt.

Me olemme tottuneet jo sähköön ja vaikeroimme tietysti sähkön kalleutta, mutta tämä luo upean mahdollisuuden meille erilaisiin näkemyksiin. Meillä on muun muassa Honkajoella — meillä on vain muutama tällainen — teuraseläinten, kuolleiden eläinten laitos. Se meidän laitoksemme tuottaa paineistettua höyryä bio- ynnä muusta jätteestä, erittäin läheltäkin tulevastakin mädätyslaitoksessa. Sen kaasu pyörittää kaasuturbiinimoottoria, joka tuottaa sähköä ja sitten höyryä, jota tarvitaan suurella paineella mahdottomat määrät, kun näitä teuraseläimiä käsitellään. Se on pelkkää säästöä. Pääsemme suomalaisen tuotantoon, ja se halventaa lopputyön kustannuksia.

22.18 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa puhemies! Olisi ollut lyhyestä virsi kaunis, jos olisin aiemmin saanut vastauspuheenvuoron. Olisin halunnut vain tuoda erilaisen näkemyksen siihen, että ei varmasti tällä kaasuhankkeella Savon seudun sähkökatkoksiin pystytä apua tuomaan. Kaasuputken rakentaminen sinne sähkölinjan sijasta tuntuu aika utopistiselle vaihtoehdolle, ja niin kuin tässä edustaja Juhantalokin totesi Paateron puheenvuoron päätteeksi, että meillä jo on määritelty se, missä putkessa siirtohintojen pitää pysyttäytyä.

Mutta edustaja Juhantalo otti erittäin tärkeän asian esille, sen, että meillä LNG:llä on suuret mahdollisuudet, ja nimenomaan meillä Satakunnassa nyt Tahkoluodon terminaalin vuoksi. Teollisuus siirtyy niin Porissa kuin Harjavallassakin pienin askelin ja jo tehtyjen päätösten osalta käyttämään LNG:tä, jolloin tämä meidän ilmastotavoitteiden asettamisenkin metallurgisessa teollisuudessa ottaa melkoisen harppauksen siinä suhteessa, mitä se tällä hetkellä on raskaan polttoöljyn kanssa.

Ponnekkaasti tuen edustaja Juhantalokin näkemystä siitä, että meidän pitää pystyä kansallisesti pohtimaan Pori—Haapamäki-rataa — me kutsumme sitä Satakunnassa Vihreä rata-hankkeeksi — joka mahdollistaisi meidän syväsataman hyväksikäytön ja meidän maakunnan, joka on vientiteollisuuden kannalta merkittävä, liikenneyhteyksien edelleen kehittämisen, ja tämän itä—länsi-väylän avaaminen vapauttaisi päärataa merkittävästi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2017 vp

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 50/2017 vp sisältyvien 1.-5. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin LA 1, 3/2016 vp sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.